

blijkbaar de passage door de maag overleeft en in het duodenum bij de daar heersende optimale pH en temperatuur zorgt voor splitsing van het lactose, met resorptie van de splitsingsprodukten glucose en galactose, blijft er minder lactose in het darmlumen achter en ontstaat er minder gasvorming door fermentatieve inwerking van bacteriën in het colon.

Bij lactasedeficiëntie is yoghurt derhalve te verkiezen boven melk, de hoeveelheid wordt door de mate van lactasedeficiëntie bepaald. *Lactobacillus acidophilus* is in vitro resistenter ten opzichte van gal dan zijn soortgenoten. Ten aanzien van een invloed op de bacterieflora is echter niet de bacteriesamenstelling in het melkprodukt zozeer van belang als wel de aanwezigheid van een bepaald substraat (bijv. lactose), dat een verschuiving in de samenstelling van de intestinale flora kan bewerkstelligen.

LITERATUUR

- 1 Wouters JTM, Stadhouders J. Genetica van melkzuurbacteriën: een weg tot nieuwe toepassingen? *Zuivelzicht* 74; 47: 1071-3 en 74; 51/52: 1172-4.
- 2 Waard H de, Stadhouders J. Het metabolisme van D(-)melkzuur. *Zuivelzicht* 75; 30/31: 680-1.
- 3 Driessen FM, Kingma F, Stadhouders J. Hoe yoghurtbacteriën elkaar helpen groeien. *Zuivelzicht* 74; 7: 176-8.
- 4 Waard H de. Letter to the editor. Lactose in yoghurt. *Lancet* 1980; i: 605.
- 5 Crocco SC. Letter to the editor. Lactose intolerance. *JAMA* 1978; 240: 877.
- 6 Kolars JC, Levitt MD, Aouji M, Savaiano D. Yoghurt - an autodigestive source of lactose. *N Engl J Med* 1984; 310: 1-3.

BOEKAANKONDIGINGEN

F.S. WEILL EN A. LE MOUËL, *Exercices in diagnostic ultrasonography of the abdomen*. (Uit het Frans vertaald.) 125 bl., 361 fig. Springer-Verlag, Berlijn 1983. Prijs: ingen. DM. 36,-.

De eerste auteur heeft reeds enkele standaardwerken op zijn naam staan en verspreidt vanuit Besançon zijn enorme kennis en ervaring met de echografie naar alle windstreken en in verschillende talen. Het hier aangekondigde boekje is de Engelse vertaling van het Franse origineel en richt zich rechtstreeks in olijke toon tot de lezer. Hoofdstuk I is getiteld: „In which the reader is invited to clean his glasses”, en op deze directe wijze wordt de lezer verder meegenomen door de gehele scala van abdominale afwijkingen.

Het boekje is even leerzaam als het luchtig is en verdient een ruime lezerskring.

A.E. VAN VOORTHUISEN

PINKHOF-HILFMAN, *Geneeskundig woordenboek*. 8e, geheel herziene uitgave door M.M. Hilfman, arts. 825 bl. Bohn, Scheltema & Holkema, Utrecht 1984. Prijs: geb. f 95,-.

Na zijn pensionering eind 1968 als secretaris van dit tijdschrift heeft Hilfman de gelegenheid gevonden de zesde druk van Pinkhof's Geneeskundig woordenboek te verzorgen. Deze verscheen in 1973. In 1978 verscheen de zevende,

INGEZONDEN

Zijn chlooramfenicol-oogdruppels toelaatbaar ondanks kans op beenmergbeschadiging?

Het antwoord op vraag 22 in de jaargang 1984 van dit tijdschrift verdient een aanvulling.¹ In deze vraag komt het als routine voorschrijven van chlooramfenicol-oogdruppels naar voren. Eerder in dit tijdschrift beschrijven Kruyswijk en Polak contactallergieën, die kunnen ontstaan door het gebruik van oogdruppels en oogzalven.² Chlooramfenicol behoort zeker niet tot de slechts relatief veilige antibiotica voor uitwendig gebruik, zoals erytromycine, tetracycline, fusidinezuur en polymyxine.³ Contactallergie door chlooramfenicol wordt maar weinig gezien, maar het is zeer goed mogelijk dat dit komt door het terecht al beperkte gebruik.⁴ Het risico van een contactallergische reactie is een reden te meer het uitwendige gebruik van chlooramfenicol als ongevest te beschouwen.

LITERATUUR

- 1 Anonymus. Zijn chlooramfenicol-oogdruppels toelaatbaar ondanks kans op beenmergbeschadiging? (vraag 22). *Ned Tijdschr Geneesk* 1984; 128: 921.
- 2 Kruyswijk MRJ, Polak BCP. Contactallergie na toepassing van oogdruppels en oogzalven. *Ned Tijdschr Geneesk* 1980; 124: 1449-52.
- 3 Nater JP, Groot AC de. Unwanted effects of cosmetics and drugs used in dermatology. Amsterdam: Excerpta Medica, 1983.
- 4 Cronin E. Contact dermatitis. Edinburgh: Churchill Livingstone, 1980.

Rozendaal (Gld.), juni 1984

T.J.A. VAN DIJK

geheel herziene uitgave. Deze wordt nu gevolgd door een achtste uitgave van dit standaardwerk.

In overeenstemming met de medische literatuur werd de tekst opnieuw bewerkt en gewijzigd. Een aanzienlijk aantal nieuwe termen is toegevoegd; andere reeds bestaande termen zijn vervangen; bij nog weer andere is de verklarende tekst gewijzigd.

De bewerker komt de lof en de dank toe van medisch Nederland voor zijn met grote kennis van zaken verrichte, minutieuze arbeid op dit voor vrijwel iedere arts moeilijk toegankelijke terrein. Deze nieuwe Pinkhof-Hilfman verdient een plaats bij de werktafel van ieder die zich in ons land met de geneeskunde bezighoudt!

CHR.L. RÜMKE

K. KOZLOWSKI EN P. BEIGHTON, *Gamut index of skeletal dysplasias*. An aid to radiodiagnosis. 196 bl. Springer-Verlag, Berlijn 1984. Prijs: ingen. DM 40,-.

G.H. MEURET, *Pharmako therapie in der Reanimation nach Herz-Kreislauf-Stillsand*. Untersuchungen an Hunden und an isolierten Meerschweinherzen. (Anaesthesiologie und Intensivmedizin, deel 162.) 116 bl., fig., tabellen. Springer-Verlag, Berlijn 1984. Prijs: ingen. DM. 78,-.

A. BRANDS, *Voedingsvezels*. 144 bl., tabellen. Bigot & Van Rossum, Baarn 1984. Prijs: ingen. f 22,50.